

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Son 1/S. Jild 4.

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/1 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сейтов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

МУНДАРИЖА**07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ**

<i>Fayziyev O'rinboy Toshmuhammad o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA ALOHIDA TA'LIM EHTIYOJIGA EGA BO'LGAN INSONLARNI IJTIMOIIY HIMOYALASH SOHASIDAGI ISLOHOTLAR	9-16
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРФОНА ВОДИЙСИ МИНГ ЎЗБЕК УРУФИ МАНБАЛАРИ ТАРИХИДАН	17-22
<i>Rajarov Mardonbek Qosimboy o'g'li</i> AFRIG'IYALAR SULOLASI TARIXINING TURK TILLI TADQIQOTLARDA YORITILISHI	23-26
<i>Исмоилова Нигорахон Усмонжановна</i> НАЛИВКИН И ЕГО СВЕДЕНИЯ О ТУЗЕМНОЙ ЖЕНЩИНЕ	27-34
<i>Мирхакимова Феруза Холдоржон кизи</i> ВЗГЛЯД В ИСТОРИЮ МЕМОРИАЛЬНОГО МУЗЕЯ САДРИДДИН АЙНИ	35-40

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Zhao Rong</i> RESEARCH ON THE CONSTRUCTION OF CORE CURRICULUM STANDARDS FOR CROSS- BORDER E-COMMERCE MAJORS BASED ON HIGHER VOCATIONAL EDUCATION IN INNER MONGOLIA	41-48
<i>Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li</i> FARG'ONA VILOYATIDA AGROTURIZM FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA RESURS SALONIYATINI VAHOLASH	49-58
<i>Malikova Gulhayo Turdali qizi</i> TIJORAT BANKLARDA INVESTITSION FAOLIYAT TAHLILI	59-64
<i>Maxmudov Anvarjon</i> SOLIQ HUQUQBUZARLIKLARINI TARKIBI, SHAKLLANISH MANBALARI VA ULARNI IQTISODIY MONIYATI	65-75
<i>Мухитдинов Ахрор</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТДА ЯГОНА МАРКАЗЛАШГАН ДИСПЕТЧЕРЛИК ХИЗМАТИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШ УСУЛЛАРИ	76-82
<i>Jurayev Xusan Atamuratovich</i> KORXONANI MOLIYAVIY SOG'LOMLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	83-89
<i>Butunov Shaymardan Berdiyrovich</i> NOANIQLIK ORQALI HARAKAT QILISH: IQTISODIY BEQARORLIK SHAROITIDA MOLIYAVIY TAHLIL	90-96
<i>Islomova Mohlaroyim Inomjon qizi, Ortiqova So'g'diyona Abdusodiq qizi, Abdurahimova Zulhumor Azimjon qizi</i> TURIZM XIZMATLAR SOHASIDA RAQAMLI TEXNALOGIYALARNI QO'LLASH	97-103
<i>Содиқов Анвар</i> ЎЗБЕКИСТОН ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИ ИСТИҚБОЛЛАРИНИ КЎП ОМИЛЛИ ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛЛАР АСОСИДА БАҲОЛАШ ВА МУҚОБИЛ СЦЕНАРИЙЛАРИНИ АНИҚЛАШ...	104-116

Norov Asror Egamberdiyevich, Fazliddinov Shohruh Shamsiddinovich
O'ZBEKISTONDA DOKTORANTURA FAOLIYATI YO'LGA QO'YILGAN OLIY TA'LIM VA ILMIY
TADQIQOT MUASSASALARI 117-122

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Эшонкулова Нуржахон Абдужабборовна
ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТЛАРИДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ТРАНСФОРМАЦИЯСИ:
ИЖТИМОЙ-ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛ 123-130

Khalilova Shakhlo Abdurashitovna
IBN SINA AND HIS CONTRIBUTION TO SPIRITUAL AND MORAL EDUCATION: RETHINKING
THE HERITAGE OF EASTERN THINKERS 131-136

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Saidov Hakim G'ofurovich
VATANPARVARLIK VA MILLIY G'URURNING FALSAFIY KATEGORIAL NEGIZLARI 137-141

Jabborov Jamshid Azimovich
MA'NAVIY EHTIYOJLAR JAMIYAT MA'NAVIY HAYOTINING TARKIBIY QISMI
SIFATIDA 142-148

Coatov Fayram
БАЙРАМЛАР – МИЛЛАТНИНГ ОЛИЙ ҚАДРИЯТИ 149-156

Raxmatova Xolidaxon Xolikovna
NAQSHBANDIYLAR EHTIROMIGA SAZOVOR BUYUK ZOT 157-161

Wang XiaoYu
AN ANALYSIS OF THE MYTHICAL PATTERNS IN ULYSSES FROM THE PERSPECTIVE OF
ARCHETYPE THEORY 162-170

Mamadkulova Kamila Abdukhalikovna
FEATURES OF 19th CENTURY LITERATURE: ROMANTICISM AND REALISM 171-175

Aripova Saodat Taxirovna
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KONCHILIK LEKSIK BIRLIKLARINING LEKSIK-SEMANTIK
XUSUSIYATLARI 176-181

Xudoyqulov Behzod Abbosovich
ITALYAN TILIDAGI FRAZEOLGIK IBORALAR TARJIMASI VA ULARNING O'ZBEK TILIDAGI
EKVIVALENTLARI 182-187

Mavlonova Gulnora Abdig'ani qizi
ADABIYOTDA QO'LLANILGAN EVFEMIZMLAR (ROMAN VA SHE'RIYAT) MISOLLAR
BILAN 188-192

Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Izzatilloeva Sevinch Nusratilloevna
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA "YAXSHILIK" KONSEPTINI IFODALOVCHI MAQOLLARNING
MILLIY-MADANIY XUSUSIYATLARI 193-197

Djurayeva Orzigul Gafurovna
QAXXOR BAXSHI RAHIMOV IJODINING O'RGANILISHI 198-204

Gafarova Shahnoza Hayrullayevna
TIL VA TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR 205-209

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР*Исломқулова Шоҳсанам Ваҳобжон қизи*ВРАЧНИНГ КАСБИЙ ЖАВОБГАРЛИГИНИ СУҒУРТА ҚИЛИШНИ ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ
ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ ОМИЛЛАРИ ВА ЗАРУРИЯТИ 210-215*Sarvinov Sunnatillaeva*PROCEDURAL CHALLENGES IN THE REGULATION OF ABUSE OF DOMINANT POSITION IN
UZBEKISTAN 216-222**13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ***Soliev Ibodulloxon Ismatullayevich*FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF REFORMS IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS 223-233*Shokirov Po'lat*TALABALARGA ATLETIK GIMNASTIKA MASHG'ULOTLARINI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHING
USLUBIY ASOSLARI 234-238*Begmatova Dilnoza Muxtarovna*JAHON MIQYOSIDA TA'LIM JARAYONI SUBYEKTLARIDA MADANIY IMMUNITETNI
SHAKLLANTIRISH TENDENSIYALARI 239-243*To'rayev Panji To'xtayevich*MILLIY KURASH MASHG'ULOTLARIDA UMUMIY JISMONIY TAYYORGARLIKNI TASHKIL
ETISH VA SHAKLLANTIRISH 244-248*Axmedova Nafisa Isaxodjayevna, Azamatov Abdullo Isaxo'ja o'g'li, Lutfullina Rumiya Anvarovna*
OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT FAKULTETLARI TALABALARI
UCHUN ANTIDOPING QOIDABUZARLIKLARINING OLDINI OLISH MEXANIZMINI

YARATISH 249-256

*Egamberdiyev Javlonbek*TA'LIM MUASSASALARIDA MA'NAVIY-MA'RIFIY ISHLARNI TASHKIL QILISH VA UNING
ILMIY-USLUBIY ASOSLARI 257-260*Kenjaboev Abdisalim Erkaboevich*ZAMONAVIY TA'LIM- TARBIYA JARAYONIDA PEDAGOGIK RAHBARNING
KOMPETENTLIGI 261-265

Axmedova Nafisa Isaxodjayevna

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti
"Tennis, badminton, stol tennis nazariyasi va uslubiyati"
kafedrasida o'qituvchisi

Azamatov Abdullo Isaxo'ja o'g'li

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti
"Tennis, badminton, stol tennis nazariyasi va uslubiyati"
kafedrasida o'qituvchisi

Lutfullina Rumiya Anvarovna

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti
"Tennis, badminton, stol tennis nazariyasi va uslubiyati"
kafedrasida o'qituvchisi

**OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT FAKULTETLARI
TALABALARI UCHUN ANTIDOPING QOIDABUZARLIKLARINING OLDINI OLISH
MEXANIZMINI YARATISH**

Annotasiya. Talabalar sportchilarida doping va unga qarshi kurash haqida bilimlarni shakllantirish. Eksperimental o'rganish davomida ma'ruzalar, amaliy mashg'ulotlar va nazorat darslaridan iborat antidoping ta'limi bo'yicha o'quv kursi ishlab chiqildi va amalga oshirildi. 2019-2022 yillar davomida dopingga qarshi kurash kursida 1-3-kurslarda tahsil olayotgan 18-21 yoshli 353 nafar sportchi talaba tahsil oldi. Kurs natijalariga ko'ra, doping iste'moli va unga qarshi kurashish choralari bo'yicha bilim darajasini aniqlash maqsadida test sinovlari o'tkazildi. Natijalar tahlili shuni ko'rsatdiki, respondentlarning 91,3 foizi doping iste'mol qilish sabablarini aniq tushunishadi – "musobaqalarda muvaffaqiyatsiz ishtirok etish", "doping sportning ajralmas qismi ekanligiga ishonch", "sog'liq uchun xavflarni e'tiborsiz qoldirish", (murabbiy, ota-onalar, do'stlar). Bundan tashqari, doping bilan bog'liq xatti-harakatlarni tuzatish bo'yicha sportchilarni psixologik va pedagogik qo'llab-quvvatlash masalalari ustuvor hisoblanadi. Test sinovlari natijalariga ko'ra, sportchi-talabalar o'rtasida antidoping ta'limini yo'lga qo'yish yuqori samaradorlik kasb etadi, bu esa ularda shaxsning sport madaniyatining bir qismi sifatida antidoping madaniyatini shakllantirishga xizmat qiladi, degan xulosaga keldi.

Kalit so'zlar: doping, antidoping, ilmiy tadqiqot, talaba-sportchilar.

Akhmedova Nafisa Isaxodjayevna

Teacher of the department
"Theory and methodology of tennis, badminton, table tennis"
Uzbek State University of Physical Culture and Sports

Azamatov Abdulla Isaxo'ja o'g'li,

Teacher of the department
"Theory and methodology of tennis, badminton, table tennis"
Uzbek State University of Physical Culture and Sports

Lutfullina Rumiya Anvarovna

Teacher of the department

“Theory and methodology of tennis, badminton, table tennis”
Uzbek State University of Physical Culture and Sports

CREATING A MECHANISM FOR PREVENTING ANTI-DOPING VIOLATIONS FOR STUDENTS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FACULTIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract. Formation of knowledge about doping and the fight against it among student athletes. During the experimental study, a training course on anti-doping education consisting of lectures, practical exercises and control classes was developed and implemented. During 2019-2022, 353 student-athletes aged 18-21, studying in the 1st-3rd courses, studied at the anti-doping course. According to the results of the course, tests were conducted in order to determine the level of knowledge on doping consumption and measures to combat it. The analysis of the results showed that 91.3% of respondents clearly understand the reasons for doping – “unsuccessful participation in competitions”, “belief that doping is an integral part of sports”, “ignoring health risks”, (coach, parents, friends). In addition, issues of psychological and pedagogical support for athletes to correct doping-related behavior are considered a priority. According to the results of the tests, it was concluded that the establishment of anti-doping education among student-athletes is highly effective, which serves to form an anti-doping culture in them as a part of the sports culture of the individual.

Key words: doping, anti-doping, scientific research, student-athletes.

Ахмедова Нафиса Исаходжаена

Преподаватель кафедры

«Теория и методика тенниса, бадминтона, настольного тенниса»

Узбекский государственный университет физической культуры и спорта

Азаматов Абдулло Исахужа угли

Преподаватель кафедры

«Теория и методика тенниса, бадминтона, настольного тенниса»

Узбекский государственный университет физической культуры и спорта

Лутфуллина Румия Анваровна

Преподаватель кафедры

«Теория и методика тенниса, бадминтона, настольного тенниса»

Узбекский государственный университет физической культуры и спорта

СОЗДАНИЕ МЕХАНИЗМА ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ АНТИДОПИНГОВЫХ НАРУШЕНИЙ СРЕДИ СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТОВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Аннотация. Формирование знаний о допинге и борьбе с ним у студентов-спортсменов. В ходе экспериментального исследования был разработан и внедрен учебный курс по антидопинговому образованию, состоящий из лекций, практических занятий и контрольных занятий. В течение 2019-2022 годов на антидопинговых курсах прошли обучение 353 студента-спортсмена в возрасте 18-21 года, обучающихся на 1-3 курсах. По итогам курса были проведены тесты с целью определения уровня знаний о потреблении допинга и мерах борьбы с ним. Анализ результатов показал, что 91,3% респондентов четко понимают причины применения допинга – «неудачное участие в соревнованиях», «убежденность в том, что допинг является неотъемлемой частью спорта», «игнорирование рисков для здоровья» (тренер, родители, друзья). Кроме того, приоритетными считаются вопросы психолого-педагогической поддержки спортсменов для коррекции допингового поведения. По результатам испытаний сделан вывод о высокой эффективности организации антидопингового образования среди студентов-спортсменов, которое служит формированию у них антидопинговой культуры как части спортивной культуры личности.

Ключевые слова: допинг, антидопинг, научные исследования, студенты-спортсмены.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI1Y2024N36>

Kirish. Zamonaviy sportda g'alaba qozonishning yuqori natijasi bir qator salbiy ko'rinishlarni keltirib chiqaradi, ular orasida dopingdan foydalanish muammosi ayniqsa tashvishlidir. Sportchilarning, ayniqsa yoshlarning sog'lig'iga salbiy ta'siri, sportning axloqiy tamoyillarini buzish va uning imijiga zarar etkazish ushbu muammoning jiddiyligini tavsiflaydi. Dopingga qarshi rasmiy kurash 1963 yildan beri olib borilmoqda. Shu bilan birga, qanchalik samarali bo'lmasin, taqiqlangan moddalar va usullardan foydalanish holatlari ko'p. Zamonaviy jahon antidoping dasturida asosiy e'tibor doping nazorati va normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqishga qaratilgan. Antidoping tashkilotlari va sport federatsiyalari ta'lim dasturlarini rivojlantirishga jiddiy e'tibor qaratmoqda. Biroq, ular hozirda moment ular ishlab chiqilmoqda va Jahon antidoping agentligi (WADA) tomonidan faqat o'rganish uchun tavsiya etilgan mavzular ro'yxati bilan tartibga solinadi. Antidoping ta'limi tizimli emas, unga ko'ra mashg'ulotlar tor doiradagi mutaxassislar, asosan terma jamoalar a'zolari va yosh sportchilar o'rtasida o'tkaziladi, chunki o'qituvchilar yetishmasligi tufayli sport faoliyatining barcha ishtirokchilarini qamrab olish mumkin emas. Hozirgi vaqtda antidoping ta'limi o'qitishning aniq belgilangan tuzilishi, shakllari va usullariga ega emas, bu uning samarasizligini belgilaydi va dopingga qarshi kurashishning yangi ilmiy asoslangan pedagogik usullarini ishlab chiqish zarurligini dolzarblashtiradi. Yetakchi olimlar va mutaxassislarning fikriga ko'ra antidoping ta'limi sportchilarni halol kurash tamoyillariga rioya qilish, doping preparatlarini rad etish va sport etikasi normalarini buzish ruhida tarbiyalash orqali izchil pedagogik jarayonda ifodalanishi kerak.

Zamonaviy sharoitda antidoping ta'lim maydoni doirasini sport fanlari generatorlari va murabbiylar tayyorlash universiteti sifatida O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universitetiga aylantirish zarurati paydo bo'ldi, ular keyingi ish jarayonida yosh sportchilarda antidoping yo'nalishi bo'yicha qadriyatlar va bilimlarni yaratishga yordam beradi. Bir qator sotsiologik tadqiqotlar natijalariga ko'ra murabbiylar tarkibi ko'pincha sportchilarni dopingdan foydalanishga undaydi. Yoki bilvosita (jimgina) taqiqlangan dorilarni ishlatishga rozi bo'lish yoki ulardan foydalanishni to'g'ridan-to'g'ri taklif qilish. Shuning uchun, ayniqsa, bolalar va o'smirlar sportida bir lahzalik natijani emas, balki sportchilarning sog'lig'ini birinchi o'ringa qo'yadigan, ularning har tomonlama va uyg'un rivojlanishiga hissa qo'shadigan murabbiylar kadrlarini sportchilar bilan ishlashga tayyorlash muhimdir.

Bugungi kunda universitetda boy nazariy va uslubiy bazaga ega bo'lib, talabalarni taqiqlangan moddalar va usullardan foydalanish muammosining kuchayishi munosabati bilan sportda rivojlangan sharoitlarda harakat qilishga tayyorlamaydilar. Natijada, talabalarning doping muammosi haqidagi noto'g'ri g'oyalari va universitetlarda antidoping ta'limining tizimli choralari, samarali vositalari va usullarining yo'qligi o'rtasida ziddiyat paydo bo'ldi. Ushbu muammoning yechimi universitetlarning o'quv jarayoniga dopingga qarshi kurashish sohasida axloqiy munosabatlarni va yuqori darajadagi ta'limni shakllantirishga qaratilgan usullarni joriy etish bo'lishi kerak. Dopingga qarshi faoliyat sohasi nisbatan yosh bo'lib, 2003 yildan boshlab qabul qilingan. Jahon antidoping kodeksining (WADA), bu asosan xabardorlikning etishmasligini belgilaydi sportchilar, sport klublari, federatsiyalar va jismoniy tarbiya va sport sohasidagi boshqa tashkilotlar vakillari ushbu hujjatlarning asosiy qoidalari va antidoping qoidalarini buzganlik uchun javobgarlik to'g'risida.

2021-yilda sport bilan shug'ullanuvchi va musobaqalarda ishtirok etuvchi odamlarda antidoping madaniyatini shakllantirishni nazarda tutuvchi yangi WADA ta'lim standarti kuchga kirdi. Shu munosabat bilan men antidoping ta'lim sohasida yangilayman. Dopingga qarshi kurashning yangi ilmiy asoslangan pedagogik usullarini ishlab chiqish zarurati paydo bo'ldi. [3, 12].

Tadqiqotning ilmiy yangiligi: antidoping ta'limining konsepsiyasi va nazariy-uslubiy mazmuni aniqlandi, bu dopingdan foydalanishga qarshi kurashning pedagogik vositalari va usullari, shuningdek jismoniy tarbiya va sport universitetlari talabalarining zamonaviy tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan talablar haqidagi mavjud g'oyalarni sezilarli darajada to'ldiradi, kengaytiradi va chuqurlashtiradi; jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassis modelining antidoping komponenti ishlab chiqilgan bo'lib, talabalarni antidoping e'tiqodlari va munosabatlarini shakllantirishga yo'naltirish; jismoniy tarbiya universitetlari talabalarining antidoping kompetensiyasining konsepsiyasi kiritildi va mazmuni ochib berildi, bu esa bitiruvchilarga qo'shimcha talablarni yaratishga yordam beradi; talabalarining dopingga qarshi kurashishga tayyorlik darajasini baholashga imkon beradigan antidoping kompetensiyasini baholash mezonlari va rivojlanish darajalari ishlab chiqilgan.

“Antidoping ta'limi” va “antidoping kompetensiyasi” tushunchalari kiritildi, “doping” tushunchasi aniqlandi, antidoping kompetensiyasi mezonlari va jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassis modelining antidoping komponenti shakllantirildi, antidoping ta'limining tarkibiy qismlari va ularning mazmuni aniqlandi, jismoniy tarbiya universiteti talabalarining o'quv jarayonida antidoping yo'nalishining qiymat yo'nalishlarini shakllantirish metodologiyasi ishlab chiqildi.

Amaliy ahamiyati. Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport fakultetlari talabalarining o'quv jarayoniga kiritilgan antidoping yo'nalishining qiymat yo'nalishlarini shakllantirish metodologiyasi ularning dopingning axloqiy qonuniyligi darajasini sezilarli darajada kamaytirishga va dopingga qarshi kurash sohasidagi bilimlarini oshirishga imkon berdi. Olingan ma'lumotlar boshqa universitetlarning o'quv-uslubiy rejalariga kiritilishi, jismoniy tarbiya va sport ta'limi muassasalarida o'quv-tarbiya va o'quv ishlarini takomillashtirish, murabbiylar, jismoniy tarbiya o'qituvchilari, jismoniy tarbiya o'qituvchilarining malakasini oshirish va qayta tayyorlash kurslarida qo'llanilishi mumkin. Ijroiy ta'sir amalga oshirish aktlari bilan tasdiqlangan.

Antidoping ta'limining rivojlanayotgan nazariyasi doirasida uning konsepsiyasi, prinsiplari, takomillashtirish yo'llari, tarkibiy qismlari ishlab chiqilgan. Ta'lim, qiymat, faoliyat, o'qitish metodikasi, antidoping kompetensiyasining konsepsiyasi va rivojlanish darajalari, uni baholash mezonlari, jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassis modelining antidoping komponenti, ularning yo'qligi jismoniy tarbiya va sport mutaxassislariga qarshi kurashishga qaratilgan ta'lim dasturlarini amalga oshirish. Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport fakultetlari talabalarining o'quv jarayonida antidoping yo'nalishining qiymat yo'nalishlarini shakllantirish antidoping kompetensiyasining rivojlanish darajasini baholash mezonlaridan foydalanishga asoslangan. Bitiruvchilarning malaka xususiyatlariga qo'yiladigan dolzarb talablar ishlab chiqilgan, pedagogik ta'sirning zarur vositalari va usullari aniqlangan, o'quv jarayoni individuallashtirilgan, bu talabalarining darslarga yuqori darajadagi tayyorgarligini yaratishga yordam beradi va o'quv jarayonini optimallashtirishga imkon beradi.

Dopingdan foydalanish zamonaviy sportning eng dolzarb muammosi bo'lib, uni keng qamrovli sotsiologik tadqiqotda qatnashgan respondentlarning 90,9 foizi tan olgan. Ko'p sonli sportchilar, murabbiylar va sport amaldorlari ongida yuqori natijalarga erishish uchun dopingdan foydalanishga ruxsat berishning barqaror stereotipi paydo bo'ldi (respondentlarning 55%). Ushbu e'tiqod sportda noqonuniy giyohvand moddalar bilan kurashish imkoniyatlarini murakkablashtiradi.

Jamiyatda taqiqlangan moddalar va usullarning insonning jismoniy va axloqiy salomatligiga salbiy ta'siri to'g'risida chuqur bilimlarning yo'qligi doping idrokining noaniqligini keltirib chiqaradi, uning axloqiy qonuniyligini oshiradi va asosan doping nazorati bo'lmagan ommaviy sport turlarida sezilarli darajada tarqalishiga olib keladi, buni mutaxassislarning 48,6 foizi tan olgan. Bu zamonaviy, samarali vositalar va usullarni izlash yo'nalishida dopingdan foydalanishga qarshi kurash muammosini yangilaydi.

Zamonaviy sportda dopingdan foydalanishga qarshi kurashning eng istiqbolli usullari doping nazorati tartibini takomillashtirish ekanligi aniqlandi; ommaviy axborot vositalarida antidoping targ'ibotini faollashtirish va ta'lim usullari. Ushbu usullarni takomillashtirish va ulardan foydalanish, mavjud jazo choralari bilan bir qatorda, sportda dopingga qarshi kurashish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Antidoping faoliyatining eng arzon va eng arzon yo'nalishi

-bu bolalar va o'smirlar sport ta'limi tizimiga va jismoniy tarbiya universitetlarining dasturiga faol ravishda kiritilishi kerak bo'lgan ta'lim usullari, bu dopingga qarshi kurashni yanada rivojlantirishga va undan foydalanishning oldini olish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Antidoping ta'limining nazariy va uslubiy qoidalari ishlab chiqilgan bo'lib, ular uning kontsepsiyasi, asosiy prinsiplari, takomillashtirish yo'llari, tarkibiy qismlari va o'qitish metodikasini o'z ichiga oladi. Ta'limning ushbu turi aniq gumanistik shaxsga yo'naltirilgan yo'nalishga ega va konseptual ravishda jamiyatning antidoping dunyoqarashini shakllantirishga asoslangan. Quyidagi ta'rif shakllantirilgan: Antidoping ta'limi — bu o'ziga nisbatan mas'uliyatli munosabatni, raqobat qoidalariga, raqibga, tomoshabinlarga hurmatni ta'minlaydigan, dopingni rad etish ruhida nazariy va amaliy bilimlar, ko'nikmalar, ijodiy qobiliyatlar, qadriyat yo'nalishlari, xulq-atvor va faoliyat tizimini shakllantirishga qaratilgan shaxsni o'qitish, tarbiyalash va rivojlantirish jarayoni. Antidoping kompetensiyasi tushunchasi va mazmuni ishlab chiqilgan. Antidoping kompetensiyasini shakllantirishning uchta darajasi aniqlandi — kasbiy ahamiyatga ega (yuqori), asosiy (asosiy) va individual moslashuvchan (boshlang'ich). Talabalarining antidoping kompetensiyasi mezonlari aniqlandi — kognitiv, qiymat va xulq-atvor, bu jismoniy tarbiya universitetlari bitiruvchilarining kasbiy malakasini rivojlantirish darajasiga qo'yiladigan dolzarb talablarni shakllantirish va ularning kelajakdagi kasbiy faoliyati doirasida dopingdan foydalanishga qarshi kurashishga tayyorlik darajasini belgilash, olingan bilimlarni amalda qo'llash, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, dopingdan foydalanishni rad etish va sportning axloqiy qadriyatlari. Smolensk GAFKST o'quv dasturiga oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport fakultetlari talabalarining o'quv jarayonida antidoping yo'nalishining qiymat yo'nalishlarini shakllantirish metodikasi ishlab chiqilgan, eksperimental asoslangan va joriy etilgan.

Metodologiyaning talabalarining antidoping e'tiqodlari va huquqiy ongiga ijobiy ta'siri haqidagi gipoteza tasdiqlandi, bu qiymat yo'nalishlarini o'rganish bilan tasdiqlanadi.

Tadqiqotning maqsadi doping haqida bilimlarni shakllantirishdir O'zDJTSU talaba-sportchilari o'rtasida unga qarshi kurash.

Tadqiqot metodologiyasi va tashkil etilishi. O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universitetida tajriba-sinov ishlari olib borildi. UZNADA bilan birgalikda. Universitetning Tennis, badminton, stol tennisi nazariyasi va uslubiyati kafedrasida professor-o'qituvchilari UZNADAda seminarlarida faol ishtirok etib malaka oshirib kelgan, sportchi-talabalar uchun antidoping mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish imkonini beruvchi sertifikatlariga ega bo'ldilar.

Eksperimental tadqiqot doirasida ma'ruzalar, seminar, amaliy va nazorat mashg'ulotlaridan iborat antidoping ta'limi bo'yicha o'quv kursi ishlab chiqildi va amalga oshirildi.

Ma'ruza kursi "Dopingga qarshi kurashning shakllanish tarixi", "O'zbekiston xalqaro sport va olimpiya harakatida", "Xalqaro Olimpiya harakati talabalar sport madaniyatini rivojlantirish omili sifatida" kabi mavzularni qamrab oldi.

Seminar mashg'ulotlar: "Sportda antidoping tarixi, taraqqiyoti va hozirgi holati" kabi mavzular.

Amaliy mashg'ulotlar: "Dopingga qarshi qoidalar", "Doping nazorati tartibi", "Murabbiy va ota-onalarning o'rni". Antidoping madaniyatini shakllantirish jarayoni", "Sportda doping profilaktikasi psixologiyasi", "Nazorat darslari har bir mavzudan so'ng Googla shaklida test shaklida o'tkazildi va har bir talaba UZNADA veb-saytida o'qitilib, sertifikat oldi.

2019-2022 yillar davomida. Dopingga qarshi kursda Tennis, badminton, stol tennisi nazariyasi va uslubiyati kafedrasining 1-3-kurslarida tahsil olayotgan 353 nafar sportchi talaba tahsil oldi. [4, 112].

Tadqiqot natijalari va muhokama. Talabalar ananiyasining doping haqida darajasini tekshirish natijalari va unga qarshi kurashish choralari tahlili rasmda keltirilgan.

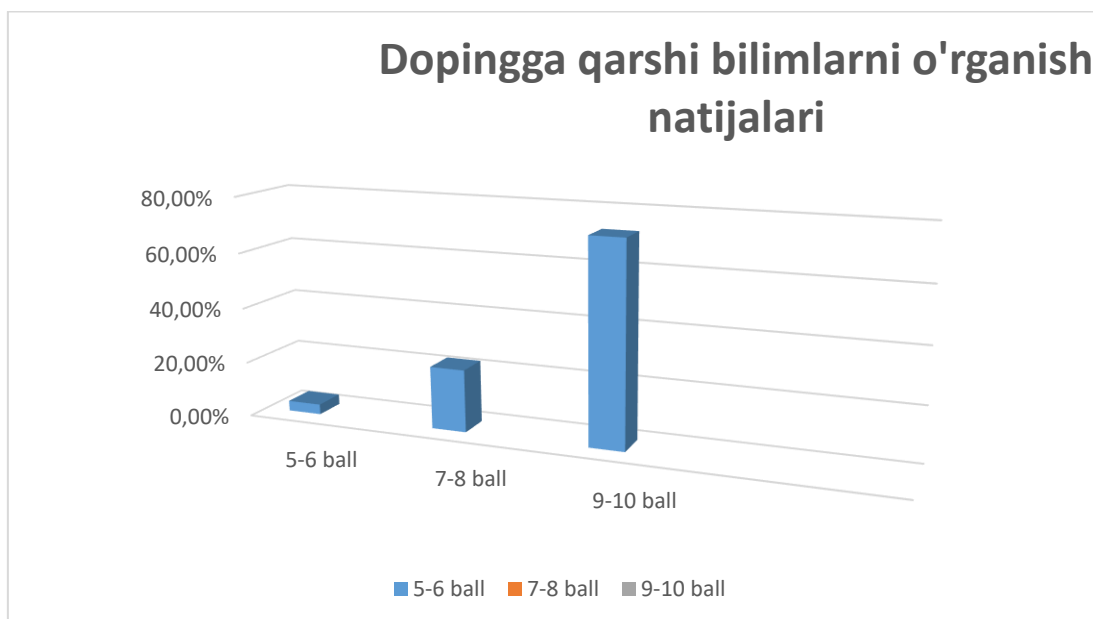
Natijalar shuni ko'rsatadi:

- 246 nafar talaba (72,62%) doping va antidoping bo'yicha yuqori darajadagi bilimni ko'rsatib, 9-10 ball to'pladi:

- 76 nafar talaba (22,52%) mos ravishda 7-8 ball to'pladi.

darajasi o'rtacha va o'rtachadan yuqori;

- 31 nafar o'quvchi (3,66%) 5-6 ball to'pladi, bu o'rtacha va past darajalar uchun javob beradi.

Dopingdan foydalanish masalasini ko'rib chiqsak, psixologik pedagogik nuqtai nazardan, javob qiziqish uyg'otadi: "Sportchining taqiqlangan moddalarni qabul qilishni boshlashining sabablari bo'lishi mumkin.

Natijalar tahlili shuni ko'rsatdiki, respondentlarning 91,3 foizi doping iste'mol qilish sabablari haqida aniq tushunchaga ega – "musobaqalardagi muvaffaqiyatsiz o'yin", - "doping sportning ajralmas qismi ekanligiga ishonch", - "sog'liq uchun xavflarni e'tiborsiz qoldirish", "tengdoshlar bosimi, murabbiy, ota-onalar, do'stlar", Shuning uchun sportchilarni psixologik va pedagogik qo'llab-quvvatlash masalalari, doping bilan bog'liq xatti-harakatlarni tuzatish bilan bog'liq bo'lgan qismi ustuvor hisoblanadi. [8, 124].

Xulosa. Sportdagi doping muammosi ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan masala bo'lib, bu o'z navbatida jismoniy tarbiya sohasidagi barcha darajadagi va soha mutaxassislarining antidoping ta'limini oshirish zarurligini kuchaytiradi. Sinov natijalariga asoslanib, biz xulosa chiqarishimiz mumkin dopingga qarshi ta'limni amalga oshirishning ommaviy samaradorligi sportchi talabalar o'rtasida sportning bir qismi sifatida ularning antidoping madaniyatini shakllantirishga hissa qo'shadigan ta'lim madaniy shaxs yo'q. [11, 128]

Адабиётлар/Литература/References:

1. Axmedova N.I. "Sport pedagogik mahoratini oshirish (tennis)". O'quv qo'llanma. Ch.: 2023y. 257 b.
2. Abdalimov O.X., Azamatova N.I. "Yosh tennischilarni tayyorlash texnologiyasi" O'quv qo'llanma. T.: 2014y. 115 b.
3. Pulatov SH.A., Axmedova N.I. "Sport o'yinlari elementlariga o'rgatish (tennis)" Ch.: 2022y. 215 b.
4. Axmedova N.I., Azamatov A.I. "Tennis boyicha sport ta'lim-muassalarida mashg'ulot o'tkazish uslubiyati". O'quv-uslubiy qo'llanma. Ch.: 2023y. 140 b.
5. Azamatov A.I. "Stol tennisi nazariyasi va uslubiyati" O'quv qo'llanma. Ch.: 2023y. 200 b.
6. Axmedova N.I. "Tennishi qizlarning jismoniy va maxsus tayyorgaligini takomillashtirish yo'llari". Monografiya. Ch.: 2023y. 72 b.
7. Axmedova N.I. Tennis-Sport pedagogik mahoratini oshirish. O'quv-uslubiy qo'llanma. T.: 2014, 200 b.

8. Нафиса Ахмедова, Шерзод Пулатов, Абдулло Азаматов. Ёш теннисчиларда тана мувозанати турфунлигининг ҳаракатланаётган объектга реакция аниқлигининг намоён этишдаги роли. Academic research in educational sciences 2020 у. ООО «Academic Research». 334-340.
9. Н.И. Ахмедова, А.И. Азаматов, Н.И. Азаматова. ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН РАКЕТКА УСТАЛАРИНИНГ ТОКИО-2020 XXXII ЁЗГИ ОЛИМПИАДА ҲАМРАҲИДА ИШТИРОКИ НАТИЖАЛАРИ ВА ПЕДАГОГИК ТАҲЛИЛИ. Fan-Sportga. 2021. 27-30
10. N.I. Akhmedova, OX Abdalimov. METHOD OF IMPROVING THE TECHNIQUE OF PLAYING IN TENNIS IN FRONT OF THE NET. Академические исследования в современной науке. 14/06/2023. 51-54.
11. Nigora Azamatova, Nafisa Axmedova, Abdullo Azamatov. Specific features of improving the technique of playing in front of the net in tennis. Collection of scientific papers. XI international scientific conference of students and young scientists. Chirchik, Uzbekistan.1.№1. 2022/9/24. 85-86
12. N.I. Akhmedova, R.A. Lutfullina, A.I. Azamatov, N.I. Azamatova. METHOD OF IMPROVING THE TECHNIQUE OF PLAYING IN TENNIS IN FRONT OF THE NET. Евразийский журнал академических исследований. 2022/6/30. 541-543.
13. Н.И. Ахмедова, А.И. Азаматов, Н.И. Азаматова. ЁШ ТЕННИСЧИЛАРДА ТАНА МУВОЗАНАТИ ТУРФУНЛИГИНИНГ ҲАРАКАТЛАНАЁТГАН ОБЪЕКТГА РЕАКЦИЯ АНИҚЛИГИНИ НАМОЁН ЭТИШДАГИ РОЛИ. Fan-Sportga. 2022. 28-31.
14. Nigora Isakhodzhaevna Azamatova, Nafisa Isakhodzhaevna Akhmedova, Abdullo Isaxodja Oglu Azamatov, Rumiya Anvarovna Lutfullina. Agreed rules, disciplinary procedures, sanctions and other forms of combat against doping in sport. Science and Education. 2022. 1800-1806.
15. Нигора Исаходжаевна Азаматова, Нафиса Исаходжаевна Ахмедова, Абдулло Исаходжа Угли Азаматов, Румия Анваровна Лутфуллина Ўзбекистон терма жамоаси теннисчиларнинг олимпия ўйинларида натижа динамикаси ва спорт формаси таҳлили. Science and Education. ООО «Open science». 2022. 3.№5. 1378-1382.
16. Н.И. Ахмедова, Н.И. Азаматова, А.И. Азаматов. МЕТОДЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИГРЫ У СЕТКИ В ТЕННИСЕ. 2017. 121-124
17. Н.И. Ахмедова, Н.И. Азаматова, А.И. Азаматов. ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ МЕТОДИКА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИГРЫ У СЕТКИ В ТЕННИСЕ. ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ФИЗИЧЕСКОГО, 2016. 125-128.
18. N.I. Akhmedova, N.I. Azamatova, A.I. Azamatov, F.T. Umaraliyeva, Sh. D. Saidova. [THE IMPORTANCE AND ROLE OF SPORT IN HIGHER EDUCATION](#). Science and innovation in the education system. 08.11.2023. №2. 56-64.
19. N.I. Akhmedova, N.I. Azamatova, A.I. Azamatov, F.T. Umaraliyeva, Sh. D. Saidova. RATIONAL NUTRITION IN THE LIFE OF STUDENTS. 2023/11/8. Current approaches and new research in modern sciences. 2.№11. 33-38
20. N.I. Akhmedova, N.I. Azamatova, A.I. Azamatov, F.T. Umaraliyeva, Sh. D. Saidova. [USE OF SPECIAL TENNIS EXERCISES IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES AMONG STUDENTS](#). Академические исследования в современной науке. 2. №24. 47-52.
21. Axmedova , N., Abdalimov, O., Azamatov, A., &Lutfullina, R.. (2023). OLIY O'QUV YURTLARIDA TA'LIM JARAYONIDA TALABALARNING AQLIY ISH FAOLIYATINI O'ZLASHTIRISHDA JISMONIY TARBIYA TARBIYA TADBIRLARINING AHAMIYATI. Молодые ученые, 1(20), 50-53.
22. Axmedova , N., Abdalimov, O., Azamatov, A., &Lutfullina, R.. (2023). OLIY TA'LIMDA SPORTNING AHAMIYATI VA O'RNI. Наука и инновация, 1(33), 96-100.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/1 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).